REDACŢIUNEA.
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 198. Braşov, Miercurĭ 6 (19) Septemvrie. 1900.

Demisiunea lui Nacevicĭ.

Călĕtoria ministrului de comerciŭ bulgar Nacevicĭ la Viena a fost preludiul demisiunei sale.

Este sciut, că Nacevicĭ a fost acela, care în calitate de ministru de esterne ad interim, pe timpul absenţiei lui Ivancioff la Constantinopol, a făcut agentului diplomatic român din Sofia acele declaraţiunĭ, carĭ au produs o bună impresiune la Bucurescĭ, fiind mai leale faţă cu reclamaţiunile necurmate ale guvernului român în afacerea asasinatelor bulgare. Scim asemenea, că, după-ce s'au reîntors miniştrii bulgarĭ trimişĭ în misiune la jubileul Sultanului, ministrul de esterne Ivancioff a desavuat prin cunoscutele desminţirĭ ale Agenţiei bulgare pe colegul sĕu, din care causă conflictul româno bulgar a devenit mai încordat.

Demisiunea lui Nacevicĭ dovedesce, că au esistat divergenţe de opiniunĭ între el şi colegii sĕĭ asupra amintitului conflict, şi că prin urmare a fost în drept agentul diplomatic român d. Mişu şi că a relatat corect şi Agenţia română asupra declaraţiunilor din cestiune.

Printr'asta incidentul cu aceste declaraţii s'a încheiat. Prin demisiunea sa Nacevicĭ recunósce indirect, că a fost desavuat şi că nu consimte cu ceilalţĭ membrii ai cabinetului. Chemat fiind printr'o telegramă a ministrului-preşedinte bulgar la Sofia, ca după reîntórcerea principeluĭ sĕ se sfătuéscă cu cabinetul despre ceea-ce pretind interesele ţĕrii în conflictul cu România, Nacevicĭ a rĕspuns, că persistă în dimisiunea sa şi iese necondiţionat din cabinet.

Acum s'a clarificat pe deplin afacerea. Nacevicĭ din capul locului a fost pentru o atitudine demnă şi leală faţă cu reclamaţiunile juste ale guvernului român. Vĕdênd, că n'o póte scóte la cale, a preferit mai bine a-se retrage. Acésta este corect. Aşa trebuia sĕ procédă un bărbat de stat, convins că interesele ţĕrii sale pretind o cumpĕnire nepasionată şi nepreocupată a situaţiunei ei în conflictul cu România.

Scirea despre demisiunea din cestiune vine nu din Sofia, ci dela Viena, unde ministrul de comerciu bulgar a petrecut mai multe dile. Trebue sĕ credem în esactitatea ei cu atât mai virtos, cu cât însĕşĭ diarele din Sofia accentuéză, că Nacevicĭ nu este de acord cu preşedintele consiliuluĭ şi că de aceea ar fi încurcat lucrurile în cestiunea conflictului. Şi aceste foi însĕ-şĭ nu vedeau altă soluţiune, decât dimisiunea lui.

După tóte acestea dispare orĭ-ce pretext pentru Bulgarĭ de a susţiné, că agentul diplomatic al României a voit sĕ denatureze intenţionat cuvintele miniştrilor bulgarĭ, fiind-că România ar dori rĕsboiul.

Nu numai, că România nu doresce rĕsboiul, dér, décă este adevĕrată scirea din „N. Fr. Presse“, ministrul-preşedinte Carp a declarat chiar, că România consideră conflictul ca încheiat din momentul când guvernul român a atras atenţiunea puterilor asupra primejdióseĭ acţiunĭ a propagandei macedonene revoluţionare, lăsând puterilor sĕ facă ele orĭ-ce alt pas în contra acelei acţiunĭ; România n'are motiv pentru înarmărĭ şi-şĭ va sci apĕra liniştea şi siguranţa propriă.

Fasele, prin carĭ trece conflictul se schimbă mereu. Neschimbată însĕ rĕmâne atitudinea guvernului român, care nu reclamă dela Bulgarĭ decât justiţiă şi se feresce de orĭ-şi-ce provocare, ce ar puté da nascere unui rĕsboiŭ.

† Aron Densuşianu.

Erĭ după amiadĭ a fost condus la mormênt de lamura societăţii române din Iaşĭ mult regretatul *Aron Desuşianu.*

Din scurta sa biografiă, ce am publicat'o, am vĕdut, că viaţa acestui distins Român, mare naţionalist şi înfăpăiat patriot, a fost plină de activitate şi că a dat ródele cele mai frumóse.

Aron Densuşianu, pe timpul cât a trăit în Făgăraş ca advocat, s'a distins pe terenul luptelor nóstre politice naţionale ca călduros şi energic apĕrător al drepturilor poporului şi a fost unul din cei puţinĭ, carĭ au înţeles necesitatea, de a-se organisa politicesce poporul nostru, ca sĕ pótă purta cu demnitate şi cu succes gréua luptă în comune, în municipii pentru limbă şi naţionalitate.

Era de model acţiunea oposiţiei române din comitatul Făgăraşului, condusă de Densuşianu în anii şépte-decĭ. Firesce, a fost timbrat de adversarĭ ca „agitator“ periculos; a trebuit sĕ sufere chiar închisóre în urma atitudinei sale neînduplecate în susţinerea principiilor naţionaliste.

Din nenorocire acţiunea, ce a întreprins'o, n'a fost susţinută cum trebuia de Românii făgărăşenĭ, şi n'a fost secundată, decât numai în mică mĕsură de Românii din celelalte comitate ardelene. Atuncĭ a venit la Braşov şi a întemeiat diarul politic „Orientul Latin“ dimpreună cu d-l Teofil Frâncu, redactor responsabil al acestui diar, şi în colaborare cu poetul I. Lăpĕdat şi istoricul Nicolae Densuşianu. In acest diar s'au reoglindat principiile politice şi naţionale ale lui şi ale soţilor sĕĭ.

Din articulii sĕĭ publicaţĭ în acest diar putem cunósce pe Aron Densuşianu ca pe un onest, sincer şi intransigent autonomist al ţĕrii Ardealului şi continuator al vechii şcóle politice literare dela Blaşiŭ.

E de regretat, că împrejurările vitrege dela noi au dus şi pe acest distins luptător al nostru peste munţĭ, când aveam aşa mare lipsă de conducĕtorĭ harnicĭ şi devotaţĭ causei.

Trecut în România, Aron Densuşianu a îmbrăţişat cariera de profesor, în care calitate a fost activ până la mórtea sa, bucurându-se — în urma valoróselor sale lucrărĭ literare şi ca critic literar — de stima şi simpatia nu numai a colegilor sĕĭ dela universitatea din Iaşĭ şi a ascultătorilor sĕĭ, ci a tuturor Românilor. Scrierile sale literare forméză cununa neperitóre a activităţii sale neobosite din acest timp.

Depunem o lacrimă fierbinte pe mormêntul acestui demn Român şi vrednic fiiu al Ardealului!

*

Despre înmormêntarea lui Aron Densuşianu „Evenimentul“ din Iaşĭ comunică următórele:

Adĭ la 2 şi jumĕtate s'a făcut înmormêntarea regretatului profesor Aron Densuşianu.

O mulţime de lume se grăbì sĕ asiste la înmormêntare, sĕ petrécă pentru ultima óră pe cetăţénul iubit, pe profesorul model şi pe bunul părinte.

Printre corónele depuse se afla din partea soţiei, din partea ficelor, din partea filor, din partea profesorilor Universitarĭ, din partea familiei Erbiceanu, din partea Ligei culturale, din partea societăţei studenţescĭ „Solidaritatea“.

Cortegiul percurse stradele Ralet, Română, Asachi, Carol. In faţa Universităţei domnul rector Xenopol ţinù o mică, dér simţită cuvêntare, în care arată meritele distinsului profesor, lupta sa din inimă pentru interesele Românilor de peste munţĭ şi stricteţa regulamentelor, de unde niciodată severul profesor nu devia.

După aceea cortegiul se puse în mişcare, percurgênd strădile Lăpuşneanu, Golia, Eternitatea.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(10

Antropomorfism şi antiantropomorfism în limba română.

(Urmare.)

Buza indică metaforic *a)* marginile mai ales ovale ale unei aperturĭ: buzele tunului; buzele strachinei, sfeşnecului etc.; sĕ dice chiar şi buzele fântânii, înţelegêndu-se marginile de de-asupra ale grilajului de lemn la fântânile cu găleată[1]). Tot aicĭ aparţine şi frasa: a umplé un vas până în *buze*; *b)* marginea subţire la instrumentele de tăiat: buzele cuţitului, cósei etc.

Limbă este, după concepţiunea antropomorfistă a poporului nostru, orĭ-ce obiect séu parte de loc, ce are forma lungăréţă şi ascuţită a limbei omenescĭ. Étă câte-va esemple mai cunoscute: limbă la clopot, cataramă, cumpănă, briceag, lăcat etc. Limbă se aplică în deosebĭ la determinarea diferitelor formaţiunĭ ale suprafeţei pămêntului, aşa d. e. o limbă de pădure e o făşie îngustă de pămênt acoperită cu arborĭ; în special însĕ o *limbă de pămênt* se numesce o peninsulă îngustă şi lungăreţă. In acelaşĭ sens se aplică şi latinescul *linqua* (Liv. 44, 11, 3; Lucan. 2, 614), întocmai ca şi grecescul *γλῶσσα*. — Cele mai cunoscute plante concepute ca antropomorfisme parţiale ale limbei sunt: limba boului (Anchusa), limba cânelui (Cynoglossum), limba oii (Plantago), limba cerbului (Scolopendrium) etc. Sĕ se compare deja în limba latină: linqua bubula (limba boului), Cato R. R. 40, 4; Plin. 17, 112, linqua canina (limba cânelui), Cels. 5, 27, 18.

Gâtlej indică metaforic preste tot o deschidĕtură lungăreţă: gâtlejul pivniţei. Sĕ se compare în limba lat. *fauces* (gătlegiŭ) în sens de strîmtóre, pas (Curt. 7, 4; Cic. Agr. 2, 32, 87), şi chiar şi în sens de abis, prăpăstie (Cic. N. D. 2, 37, 95.)

Gât: *a)* partea lungăréţă şi strîmtă la diferitele obiecte: gâtul sticlei, viórei; *b)* trecĕtóre îngustă: gâturĭ ale munţilor Carpaţĭ (Odobescu.).

Grumaz sĕ aplică ca antropomorfism numai la munţĭ: grumaz de munte (pisc tîmpit.)

Piept. După analogia pieptului omenesc sé vorbesce de piept la munţĭ, pămênt etc.: piept de munte, piept de pămênt etc. In special sub pluralul *pieptĭ* se înţelege partea anterióră a cămeşei la bărbaţĭ, aşadéră partea, care acopere pieptul.

Pântece se numesce în graiul antropomorfic al poporului nostru partea interióră a diferitelor obiecte: *pântecele* muntelui, sinonim cu *sînul* muntelui; sub pântece se mai înţelege şi partea umflată, bulbucată a unui vas: pântecele sticlei etc.; de aicĭ adjectivul *pântecos*, ca d. e. în următorul vers de Eminescu:

Ah! *garafa pântecosă* dór de sfeşnic mai e bună!
(Cugetările lui Dionisie.)

Sinonime cu pântece, mai ales în sensul din urmă, sunt ***fóle*** şi ***burtă***: fólele séu burta sticlei, urciorului etc.

Sîn indică ca antropomorfism centrul séu partea interióră a vre-uni obiect: sînul pămêntului; sîn de mare (golf) etc.

Buric. 1) In mitologia poporală română se vorbesce de *buricul pămêntului*, înţelegêndu-se punctul central al pămêntului (imaginat ca un disc), care servesce de trecĕtóre în lumea cealaltă, séu mai bine dis pe tărâmul celălalt, precum sĕ esprimă basmele nóstre poporale. In mitologia veche grecéscă ca buric al pămêntului (*ὀμφαλὸς τῆς γῆς*) era imaginată insula Delphi, şi în special un glob de marmoră albă din cela templului lui Apollo. Oraşul Enna, în special vestita dumbravă a deiţei Proserpina, era considerată de *buric al Siciliei* (Umbilicus Siciliae) cf. Cicero, Ver. 2, 4, 48, 106. Mai departe sĕ scie, că şi Italia, ba chiar şi oraşul Roma îşĭ avea *buricul* sĕu (umbilicus). Sĕ se compare în graiul poporului nostru *buricul cetăţiĭ*, înţelegêndu-se partea centrală a cetăţei; 2) *buric* la móră: pervazul, căptuşala de lemn la gaura petrei inferióre. 3) *buricul degetului*: vêrfurile degetelor (capetele rotunde). 4) ***Botan***: *Buricul Vinerii* (Cotyledon), *Nabelkraut* etc.

(Va urma.) Nicolae Sulică.

[1]) In sensul acesta în jurul Braşovului (Săcele) frasa obvine în forma: *buzii* fântânei.

Cordónele pătășteĭ au fost ținute de domnii profesorĭ universitarĭ Culianu, Leonardescu, Stravolca, Dr. Cosmovicĭ și Xenopol.

Jancso Benedek și mișcarea din Macedonia. Am înregistrat erĭ la scirile ḑilei faptul, că într'un articul publicat în „Budapesti Hirlap“ Jancso Benedek, cunoscutul istoriograf al lui Banffy, vorbind de cestiunea macedoneană, atribue regretatului profesor dela gimnasiul român din Brașov Dr. Vasilie Glodariu, meritul de-a fi aruncat sĕmênța, care a dat nascere cestiunei, ce a provocat conflictul româno-bulgar, inaugurând propaganda română în Macedonia.

D-l Jancso comite și de astă-dată neesactitățĭ de carĭ se găsesc destule în scrierile sale asupra Românilor. Rĕposatul Glodariu a fost chemat ca cel dintâiŭ director la liceul din Bitolia, în care calitate a funcționat acolo vr'o opt lunĭ, deschiḑênd prima clasă liceală. Impregiurările familiare l'au făcut însĕ sĕ se reîntórcă la Brașov. Atâta e tot. Sĭ-a făcut datoria cât a stat în Bitolia, de dascăl și director. Natural însĕ, că nu i-a rĕmas timp, de a-se ocupa de cestiunea macedoneană.

Modul cum Jancso Benedek caută a-l face responsabil pentru ceea-ce se întêmplă astăḑĭ, spuind, că a fost unul din profesorii gimnasiului român gr. or. din Brașov, póte sĕ-șĭ aibă și ținta sa deosebită. Cetind articulul din „Bud. Hir.“ orĭ-ce Maghiar șovinist va esclama: étă de ce-i bun gimnasiul român din Brașov! Până în Macedonia se întinde firul agitațiunilor profesorilor lui.

Așa ceva însĕ nu stă bine unui scriitor, care pretinde a cunósce mai bine ca toțĭ Ungurii raporturile istorice și politice ale Românilor.

O mărturisire. „*Budapesti Hirlap*“, organ, care stă aprópe de cercurile guvernamentale unguresci, scrie în Nr.-ul sĕu dela 16 Septemvrie: „După cum stă lucrul adĭ, *abia este în interesul politicei maghiare, ca România sĕ dobândéscă succese diplomatice strălucite față cu Bulgaria*“.... Mărturisirea acésta o face fóia guvernamentală după-ce constată, că principele Ferdinand a petrecut ḑilele acestea în Ungaria la vênătóre și din umbra braḑilor dela Gömör trimetea telegrame la Sofia, dirijând ast-fel din Ungaria politica Bulgariei; dér — ḑice — ar fi bine se scie décă o dirigéză „în favorul Ungariei?“

Uniunea studenților latinĭ.

Ca întregire a raportului, ce l'am publicat după ḑiarul „*l'Epoque*“ din Paris despre ședința de inaugurare a Uniunii studenților latinĭ, dăm mai jos tot după acelașĭ ḑiar partea a doua a raportului séu.

La redeschiderea ședinței se face comunicarea remarcabilului memoriu asupra *Ideei latine la Românĭ*, presentat de d-l V. A. Urechiă, fost ministru, profesor la Universitatea din Bucurescĭ și vice-președinte al Academiei române.

D-l Urechiă în prima parte a lucrării sale arată, cum, în decursul secolilor s'a menținut intactă *continuitatea latină* la descendenții vechilor colonĭ romanĭ, adușĭ în Dacia Traiană. Arată, cum pe timpul marilor invasiunĭ barbare chiar împrăștierea însășĭ a vechilor colonii romane fù causa salvărei lor, căcĭ năvălitorii negăsind o unitate puternică de doborât nu simțeau trebuința de a estermina pe puținii latinĭ, carĭ 'șĭ menținură originea în vêrfurile Carpaților.

D-l Urechiă trece în revistă manifestările latinității la descendenții acestor vechĭ colonĭ, carĭ cu timpul au devenit un adevĕrat popor, care cu tóte că era încins din tóte părțile de diferite rase eterogene a rĕmas conscient de gloriósa sa origine.

Amintesce, cum împĕratul român Ioniță, care reunise sub sceptrul sĕu pe Românii și pe Bulgarii de pe ambele malurĭ ale Dunărei, stăruia asupra originei sale latine dinaintea papei dela Roma și ii cerea coróna imperiului roman din Orient.

Amintesce, că cu tótă ruptura dintre bisericile din Orient și Occident, mitropolitul ortodox Dositheu declară, că: *Tot omul trebue sĕ scie, că națiunea moldovană vine din Italia. Traian a populat cu rassa acésta de ómenĭ Valachia, Transilvania și Țéra Moldovenéscă.*

In secolul XVII, Miron Costin, marele scriitor moldovean, refugiat la curtea regelui Poloniei Jagellon, nu găsia nimic mai potrivit pentru a curteni pe acest principe de rasă slavonă, decât sĕ-i declare în plin consiliu regal că: *In cele trei țĕrĭ române, povorul se preamăresce de originea sa latină. Nu numai numele sĕu de Român, dér până și obiceiurile, natura sa, limba sa, dovedesc până la evidență, că este latin dela Roma.*

Mai târḑiu, Dimitrie Cantemir, Petru Maior și întréga pleiadă de scriitorĭ românĭ, carĭ ilustréză a doua jumĕtate a secolului XVIII, nu încetéză de a afirma latinitatea Românilor.

In ḑilele nóstre, adaugă el, tesa nu mai este discutabilă. D-nul Baccelli ḑicea anul trecut la Roma: *In inima Românilor omintirea originei lor a rĕmas în decursul secolelor, palpitândă și vie. Se va putea pulverisu marmora, dèr nicĭ-odată nu se va nimici consciința latinității în inima Românilor!*

In partea a doua, d-nul Urechiă vorbesce despre manifestările latinităței la Românii din România modernă. El amintesce, în trécĕt, cum un Român și nu dintre cei de rênd, un Român care trebuia sĕ ajungă unul din cele mai marĭ glorii din țéra sa, care, de mai multe orĭ ministru, astăḑĭ încă profesor universitar în Bucurescĭ și vice-președinte al Academiei române, sosind cu un an înainte de rĕsboiul franco-italiano-austriac la granița Piemontului liber, nu putù, într'un sublim elan de entusiasm juvenil, sĕ se împiedece de a sări de gâtul celui dintâiŭ jandarm, pe care îl întâlnì, al regelui Victor Emanuel. El amintesce cum acest Român, ajuns ministru și doritor de a face din compatrioții sĕi adevĕrațĭ latinĭ, demnĭ descedențĭ ai Romei, mama națiunei lor, trimise numĕroșĭ studențĭ sĕ-șĭ complecteze studiile lor universitare la Turin.

„Este óre nevoe sĕ vorbesc de Francia, adauge d-l Urechiă; ei, acestei surorĭ latine atotputernică, datorim noi ceea ce suntem. Dela ómenii ei cei marĭ ca Quinet, Michelet și în timpurile din urmă Tourtoulon, G. Paris, Roque-Ferrier, Mistral, am învĕțat sĕ avem încredere în viitorul *Ideei latine*.

„Tinerime română, sĕ salutăm pe aceștĭ gloriosĭ apostolĭ, sĕ salutăm pe discipolii lor! Sĕ ne amintim mai cu sémă, că numai o uniune a popórelor latine póte salva vechea nóstră rassă latină atât de violent atacată și așa de des ponegrită!“

D-l Henri Durand dă apoi cetire telegramei trimisă în numele Felibrului latin din Montpellier, de către d-l Alp. Roque-Ferier, președinte și d-l F. Durano, secretar:

„Salutăm în voi icóna speranțelor rassei nóstre. Desunită câte-odată, sacrificată adese-orĭ unor concepțiunĭ streine séu chiar chimerice, supusă în unele puncte unor populațiunĭ de rasse diferite, rassa latină are datoria de a realisa idealul sĕu etnic, în fața alianțelor de rĕsboiu și de cucerire, carĭ se urzesc în cele patru puncte ale globului. Perderea Luisianei, Floridelor, Texasului, noului Mexic și a Californiei în scurtul spațiu al unui secol, părăsirea României, Portugaliei și Spaniei, combinațiunile Rusiei, Angliei și Statele-Unite ale Americei, nu trebue sĕ se reînoéscă!

„Voi, domnilor, sĕ împiedecațĭ micșorarea câmpului rassei nóstre! Voi sĕ restabilițĭ limitele drepte și necesare! Voi sĕ pregatițĭ în Europa, în America și pretutindenĭ unde va fi nevoie un Latium mai vast, mai liber și mai populat ca acela a lui Constantin orĭ al lui Traian. Secolul al XX-lea trebue sĕ înaugureze un nou ordin de secole. El trebue sĕ fie secolul împăcărei și confederărei rassei latine!

Dreptul aglomerațiunilor etnice legate rassei nóstre prin comunitățĭ antice, acela al populațiunilor cu care ea păstréză încă legăturĭ de justiție și religiune trebue strict menținut, și esercitat mai larg și mai liberal. Albania, Grecia din Europa, Asia mică și insulele cu populațiune celtică și bască, creștinii din Armenia, din Siria și din Orient au dreptul absolut de a trăi, căcĭ ele sunt în fața rasselor dușmane séu adversare citadele avansate ale civilisațiunei și Uniunei latine! In Franța, în Italia, în Spania, nu trebue sĕ mai fie loc pentru îmblânḑirea relațiunilor cu Anglo-Saxonii, Germanii séu Rușii.

„....Politica latină este datoria de aḑĭ, și imperiósa obligațiune de mâne. Limba poporului trebue sĕ fie puntea suverană, cheia care liberéză din orĭ-ce servitute, și de mórte! Unit cu voi în tóte ideile acestea, Felibrul latin vĕ îndémnă sĕ sĕrbătorițĭ la Montpellier, în Dumineca și Lunea Rusaliilor din anul 1901, a douĕ ḑecĭ și cincia aniversare a fundațiunei premiului *Cântului latin*.

„Trăiască popórele latine. Trăéscă studenții latinĭ! Trăéscă România! (Aplause entusiaste).

(Va urma.)

Pressa bulgară și conflictul.

Sub titlul *Conflictul româno-bulgar* „*La Bulgarie*“, organul partidului liberal progresist din Bulgaria, publică un articul, care arată spiritul, ce domnesce aḑĭ în principat. Lăsăm sĕ urmeze din acest articul pasagele mai esențiale:

Relațiunile între România și Bulgaria sunt mai încordate de câtva timp.

Românii concentréză trupe în Dobrogea (?), guvernul bulgar îi imită și are dreptate. E posibil sĕ se întêmple ciocnirĭ la frontieră.

E lucru cert, că guvernul român împrumută curajul sĕu la Viena. De când Regele României a făcut visită împĕratului Austriei, cei din Bucurescĭ au devenit mai întreprinḑĕtorĭ.

Regele Carol se află acum la Berlin; décă sfaturile, pe carĭ s'au dus sĕ le ia, vor sĕmĕna cu cele dela Viena, e fórte posibil sĕ avem rĕsboiŭ.

In aceste împrejurărĭ critice, guvernul bulgar e evident, că n'are o conduită clară. Acest guvern lasă a fi condus de principe, care în aceste momente îșĭ pierde timpul în Ungaria. Cabinetul d-lui Teodor Ivancioff a înjosit Bulgaria până a merge sĕ céră concursul Sultanului în afacerea conflictului. Miniștrii bulgarĭ trebuiau sĕ scie, că tot ce slăbesce Bulgaria, e primit cu bucurie la Constantinopol; am fi fórte naivĭ, décă ne-am închipui, că Sultanul va lua apĕrarea Bulgariei în acest conflict.

Décă într'un rĕsboiŭ româno-bulgar armata turcéscă nu va ocupa trecerile din Balcanĭ, acésta nu se va datori, decât fricei ce i-o inspiră Rusia.

Un rĕsboiŭ cu România nu e de dorit pentru noi și guvernul trebuia sĕ facă tot posibilul, fără a atinge onórea Bulgariei, spre a-l evita. Și acésta nu o ḑicem pentrucă am avé frică de armata română; din contră, avem firma convingere, că buna nóstră armată ar respinge iute pe inimic dela fruntaria bulgară. Décă nu dorim rĕsboiul cu România, este că trebue sĕ ne păstrăm forțele militare și materiale pentru ḑiua, când cestiunea Peninsulei Balcanice va fi resolvată de puterĭ. Orĭ-ce rĕsboiŭ purtat mai nainte, e dér periculos pentru noi.

Bulgaria are în Peninsula Balcanică datoria de a apĕra nu numai libertatea sa, dér încă și esistența Bulgarilor, carĭ trăesc dincolo de granițele sale ínguste; și acéstă datoriă nu póte fi împlinită decât de o Bulgariă puternică și neslăbită, de rĕsbóie anteriore. Etă ce trebue sĕ înțelégă bine fiă care Bulgar și ce nu trebue sĕ uite.

Și purtarea echivocă a ministrului nostru de esterne față cu agentul diplomatic al României a contribuit a încorda până la acest punct relațiunile între guvernul român și bulgar.

Aicĭ amintesce casul cu declarațiunea ministrului Naciovicĭ, care declarațiune a desavuat'o ministrul Ivancioff. Crede, că Naciovicĭ a încurcat lucrurile; nu crede însĕ, că de aceea a fugit la Viena, ci presupune, că nu e de acord cu principele și cu președintele consiliului, din care causă ar trebui se dimisioneze; apoi încheiă așa:

Décă însĕ guvernul bulgar va câștiga convingerea, că agentul diplomatic al României intenționat a denaturat cuvintele miniștrilor bulgarĭ, el va înțelege, că Românii voesc rĕsboiul și că vor sĕ trăgăneze lucrurile pentru a puté concentra trupele lor în Dobrogea.

Și chiar în acest ultim cas o datoriă se impune guvernului bulgar înainte de a veni lucrul la rĕsboiu, datoria de a se adresa la una din puterile semnatare ale conferenței dela Haga, pentru-ca conflictul sĕ fiă aplanat.

Credem firm, că décă i-se va cere concursul Rusia, liberatórea nóstră va lua apĕrarea Bulgariei în acéstă cestiune, în care justiția e pe partea nóstră.

Nu folosesce nimic de a bate la porțile Constantinopolei; nu folosesce nimic de a rĕtăci prin Ungaria și Gemania; aceste sunt lucrurĭ, carĭ nu pot, decât sĕ ne strice, cum ne-au stricat și până aḑĭ.

Din Macedonia.

Ḑiarul „*Peninsula Balcanică*“ primesce din Bitolia scirea, că arestările Bulgarilor continuă încă acolo.

Sunt peste 40 de arestațĭ și închișĭ în celule separate, ca sĕ nu comunice unul cu altul. Printre arestațĭ sunt doi profesori, directorul liceului, antreprenorul hotelului „Salonic“ Hagi, doi Eforĭ și alțĭ notabilĭ.

S'au descoperit arme și bombe de dinamită, precum și mai multe sute de acțiunĭ de ale comitetului bulgar din Sofia.

S'au găsit și scrisorĭ trimise de Sarafoff la notabilitățile bulgare de acolo; poliția n'a putut sĕ le cetéscă, fiind-că sunt cifrate. E vorba, ca poliția din Bitolia sĕ céră dela poliția din Bucurescĭ cheia acestor scrisorĭ.

Printre Bulgarĭ este o agitațiă enormă. Toțĭ au figura unor ómenĭ, carĭ sunt convinșĭ că se află în ajunul unor evenimente marĭ și sfidéză tótă lumea, mai ales pe Românĭ.

SCIRILE ḐILEI.

5 (18) Septemvrie.

Monumentul lui Mircea Basarab care va fi ridicat în Tulcea, a fost pornit din Italia spre România. Asupra acestui monument marele ḑiar milanez *Corriere della Sera* scrie următórele: „Sĕptămêna trecută a fost turnată în stabilimentul Barzaghi o colosală statue a Domnului Mircea Basarab cel bĕtrân, care a domnit în Valachia între 1386 și 1418. E o vigurósă figură de rĕsboinic, acoperit cu arme, cu corónă pe cap, cu sceptrul în drépta și cu stânga pe mânerul unei spade suficientă sĕ pună pe fugă o armată întrégă. Statua înaltă de 3 m. 30 va fi așeḑată pe un piedestal de pétră construit acum pe o piață din orașul Tulcea. Inaugurarea acestui monument e stabilită pentru 14 Octomvrie...“ „Autorul grandiosului monument e sculptorul român *Constantin Bălăcescu* stabilit în orașul nostru unde a studiat cu Butti, după ce urmase patru anĭ Academia din Venezia. Monumentul este format din statue și din un viguros grup, compus dintr'un leu, care calcă peste arme și stégurĭ și are o labă pe un glob simbolisând pământul, pe care sunt desenate gurile Dunăriĭ“.

Sĕcuii tot flămênḑĭ. „Csiki Lapok“ într'un numĕr mai nou al sĕu se străduesce din rĕsputerĭ sĕ presente într'un tablou cât mai posomorît „miseria“ Sĕcuilor din părțile nordice ale comitatului Ciuc. Ḑice, că sunt prin părțile acelea comune, în carĭ abia mai esistă ómenĭ de muncă și că muncitorii din Ciucul-nordic, pentru a-șĭ câștiga pânea, se duc în comitatele sĕcuescĭ mai bogate și în România, ér alții îșĭ amărăsc pânea prin anumite mine. Décă ministrul de comerciŭ, ḑice amintita fóiă, ar începe înființarea liniei ferate Madefalva—Karcfalva—Szt.-Domokos, atuncĭ sermanii Sĕcui ar ajunge la pâne, și sigur că n'ar merge în numĕr așa mare sĕ-șĭ câștige pânea în streinătate. — Va sĕ ḑică „sĕracii“ Sĕcui ar dori sĕ i mai milostivéscă guvernul din budgetul statului cu vre-un favor de-ocamdată cel puțin prin înființarea unei nouĕ linii ferate, care i-ar mai căpătui încât-va! Părerea acésta e susținută și sprijinită și de foile din Budapesta, atragênd și ele, ca de obiceiŭ, atențiunea guvernului asupra „miseriei“ Sĕcuilor. Óre când vom vedé și pe Sĕcui sătui și sĕ nu mai sbiere atâta după favorurĭ, de carĭ nimenĭ nu se bucură în mĕsură atât de mare ca ei, fiiĭ cei mai desmerdațĭ ai statului „național maghiar“?

Repășirea d-lui Dr. Flondor din clubul român dietal. „Deșteptarea“ din Cernăuțĭ aduce scirea, că d-l Dr. Iancu *Flondor* a adresat clubului român dietal din Cernăuțĭ o scrisóre, prin care aduce la cunoscință eșirea sa din clubul român dietal. Eșirea șĭ-o motivéză d-l Flondor ḑicênd: „Situațiunea politică în țéră, schimbată prin pactul cu guvernul și urmările triste isvorîte din acest pas precipitat, m'au

necesitat sĕ renunţ la o conlucrare cu partidul D-Vóstrĕ“.

Prinţul Galitzin la Sarafoff. Oficiósa bulgară din Sofia, *„Narodni Prava“*, anunţă, că prinţul Dimitrij Petrovicĭ *Galitzin*, membru în consiliul de stat rusesc, a fost la Sofia şi a visitat pe Boriş *Sarafoff*. Fóia bulgară dice, că „marele óspe şĭ-a esprimat satisfacţia şi simpatiile faţă cu activitatea de până acum a comitetului macedonean“. — O fi!

Prinţul Ferdinand al Bulgariei oprindu-se în Budapesta pentru a vedé pe Archiducele Iosif bolnav în Alcsuth, făcù o visită de o óră ministrului preşedinte Szell, vĕdù pe ministru de comerciŭ şi visită şi museul de arte şi sciinţe.

Italia şi Francia. Generalul italian *Baldissera* a presentat preşedintelui *Loubet* scrisórea, prin care Regele Victor Emanuel al III-lea ii anunţă urcarea sa la tron. Generalul Baldissera a asigurat pe preşedintele Republicei de dorinţa Regelui, de-a face din ce în ce *mai cordiale relaţiunile dintre ambele ţĕrĭ.* D-l Loubet a rĕspuns însărcinând pe generalul Baldissera sĕ arate Regelui simpatia sa şi sĕ-l încredinţeze despre *nestrămutata sa dorinţă, de-a îmbunĕtăţi din ce în ce mai mult relaţiunile amicale* dintre ambele naţiunĭ.

Colonelul şi sub-locotenentul. Sub acest titlu am adus scirea, că sub-locotenentul prinţ Francisc Iosif de Braganza, care fù decurênd mustrat de colonelul de Aulich, comandantul regimentului 37 de infanterià, ar fi provocat pe acesta la duel; acuma se comunică din Dobriţin, că numitul prinţişor ar fi permutat, drept pedépsă, la regim. de husarĭ în Braşov, contra tuturor aşteptărilor.

O statuă furată. Din Budapesta se comunică, că statua în mărimea naturală a contelui Stefan Szeczenyi, ridicată acum şése anĭ pe dealul din apropiere, Schwabenberg, a fost într'una din nopţile acestea deşurubată din soclul ei şi furată, fără a-se afla până în present făptuitorii. — Ca mâne o sĕ se pomenéscă Buda şi fără turnul lui Mateiŭ Corvin.

Condamnarea ministrului preşedinte ungar. Tribunalul din Gratz condamnă în contumacià pe Coloman Szell pentru neplata a 481 coróne, ce o datorea unei case de comerciu pentru nisce maşinĭ agricole.

Otrăvire prin ghetele văpsite. Profesorul Landouzy dela facultatea de medicină din Paris, făcù o comunicare surprindĕtóre relativă la unele casurĭ curióse de înveninare, ce s'au observat între copii pe timpul căldurilor escesive din vara acésta. Aceste casurĭ de otrăvire s'au constatat la şépte-spre-dece copii. Unul din aceştia se îmbolnăvì instantaneu într'o di de-o căldură mare, încât fù dus acasă într'o stare de leşin, fără rĕsuflare şi cu pielea învineţită; diferitele mijlóce întăritóre, ce i-se aplicară, rĕmaseră mult timp fără efect. In una din dilele tot aşa de călduróse, şése copii dintr'o familiă fură cuprinşĭ de aceleaşĭ simptome, încât ei cădură leşinaţĭ în faţa mamei lor. Cercetarea medicului curant, în lipsa altor probe, rĕmase în definitiv la diagnosa, că toţĭ copiiĭ acestei familii *sunt otrăviţĭ prin ghetele nouĕ*, ce le luaseră cu câte-va ceasurĭ mai înainte şi carĭ ghete erau văpsite próspĕt, cu o colóre brună (negrie). Acéstă afirmaţiune se basa pe faptul, că unicul copil, ce rĕmăsese neatins de bólă, nu încălţase ghete nouĕ. Văpséua séu vacsul întrebuinţat, esaminându-se chimicesce, se constată, că în preparaţta lui întrase 92 v. H. anilină şi 8 v. H. diferite culorĭ estrase din cărbunele de pétră. Anilina fù declarată ca motiv al intocsicaţiei. Profesorul Landouzy stabilì acésta prin esperimentele făcute cu acéstă unsóre, aplicându-o pe piciórele epurilor de casă, pe carĭ le răsese bine înainte de a-le unge. După un timp óre-care aceste animale se bolnăviră şi presintară aceleaşĭ simptóme, ce le au avut copiiĭ otrăviţĭ. Intocsicaţia se manifestă numai la căldura de cel puţin 28 grade Celsius.

Statistica statelor europene. Căpitanul Bayg, de Kalstad (Suedia) publică un anuar popular al statisticei Statelor europene, fórte bine documentată şi, în care se găsesce numere date, pe care nicĭ o publicaţiune francesă nu le conţine. Étă câte-va cifre găsite în acéstă escelentă publicaţiune. Populaţiunea europei evaluată la 187 milióne locuitorĭ în 1800, ar fi acum de 338 milióne. Budgetele diferitelor State europene formând astădĭ un total de 16.5 miliarde în veniturĭ 18 miliarde la cheltuelĭ. Adunarea comerciului esterior al Statelor dă 38 miliarde la importaţiune şi 34.5 la esportaţiune. Drumurile de fier ale Europei au o lungime de 270.000 kilometri, din care jumĕtate aprópe, se compun din drumurĭ de stat şi au costat 70 miliarde.

Un banchet de 22.000 tacâmurĭ. In istoria banchetelor nu scim sĕ i-se găséscă păreche aceluia, ce se va da la 22 Septemvrie în Paris. Guvernul frances a decis, adecă, sĕ dea un banchet în onórea tuturor primarilor din Francia. Din 36,000 de primarĭ ai republicei s'a prenotat până acum participarea a 22,000. Banchetul se va da într'o hală anume construită spre acest scop.

Un şarlatan spiritist. Poliţia din Triest a avisat căpităuatul poliţienesc din Budapesta, că esistă presupunerea de-a se fi stabilit acolo un şarlatan spiritist, cu numele Anton Mocher, care a înşelat mulţime de ómenĭ cu pretinsul sĕu spiritism. Mocher a fost păpucar în Triest, unde a înfiinţat o societate spiritistă numită „clubul lui Dumnedeu“. Hipnotisatorul clubului era tapiţerul Ios. Ivanski, ér mediul era chelneriţa Magda Doler. Pentru jăfuirea ómenilor credulĭ ţineau şedinţe regulate, vindecau bolnavĭ, făceau şi vindeau medicinĭ, speculau cu tot felul de apucăturĭ mişelescĭ. Banda acestor şarlatanĭ a fost prinsă şi arestată pe timp mai lung. După-ce Mocher a fost liberat n'a mai avut gust de a-se ocupa cu măestria sa, éră cu hipnotismul nu mai cuteza, din causa marei paze a poliţiei. S'a hotărît decĭ sĕ se mute din Triest, părăsindu-şĭ soţia şi copiiĭ. S'a înţeles cu Magda Doler, care şĭ-a vêndut tot ce a avut pentru-ca sĕ fugă cu Mocher. Intr'aceea o altă fată, Anna Pizza, s'a oferit şi ea ca mediu marelui măestru al spiritelor. Şi acésta şĭ-a vêndut tot ce avea şi apoi au plecat în lume, mergênd în Pola, Fiume, Zara, Spalato, unde Mocher a părăsit fetele şi a dispărut. Magda Doler a rĕmas în mare miseriă şi printr'o scrisóre s'a plâns poliţiei din Triest. Acésta urmăresce pe Mocher şi acum, mai ales, că s'a constatat despre el, că înainte de plecarea dela familia lui din Triest a lăsat acesteia două sticle cu venin tare, dându-le sfatul, ca sĕ bea din ele orĭ-ce suferinţe ar avé. Mişelul Mocher a sedus şi despoiat de averĭ mulţime de ómenĭ.

Ţipete şoviniste.

Faptul, că representanţele oraşelor Braşov, Sibiiu şi Bistriţa au decis sĕ se păstreze numele vechĭ *germane* ale acestor oraşe (*Kronstadt*, *Hermanstadt*, *Bistritz*), a turburat cumplit obştea şoviniştilor maghiarĭ. Încep acum prin foile lor sĕ năvăléscă asupra representanţelor din cestiune şi fac un tărăboiŭ de — compătimit.

Printre combatanţiĭ şovinismului înfuriat s'au înrolat acum şi mintoşii dela „Budapesti Hirlap“. Intr'un articul înflăcărat, ei îşĭ varsă tot veninul asupra acelor Saşĭ, carĭ conduşĭ de motive istorice şi de drept au credut, că-şĭ vor desminţi şi pălmui însu-şĭ trecutul lor, décă vor face pe pofta nesăturată a şovinismului şi vor admite cu plecăciune numirĭ esclusiv maghiare pentru amintitele oraşe.

„Bud. Hirl.“ o dă cu ameninţările şi esclamă, că pe cât timp va esista Ungaria, numele oficial al Braşovului va fi „Brassó“, al Sibiiului „Nagy-Szeben“ şi al Bistriţei va fi „Beszterczе“; — măcar de s'ar pune în cap toţĭ „hontagado“-ii (cei ce-şĭ négă patria), ei tot nu vor puté sĕ învingă legea (!)

Legea despre maghiarisarea numelor de comune şi localităţĭ — precum am mai arătat — dispune în § 1, că fiă-care comună *numai un nume oficial* póte sĕ aibă; în § 2 dice, că stabilirea numelui oficial al comunelor cu mai multe nume, *aparţine cercului de influenţă al ministrului de interne.*

La acest § se provócă „Bud. Hirl.“, şi se face a-şĭ uita, că tot legea dispune, că „ministru de interne esercită acest drept ascultând părerea comunelor şi a adunării generale municipale între limitele § 1 şi a intereselor generale ale ţĕrii, *luând în considerare* cât se póte mai mult *dorinţa comunelor interesate*“. Cu alte cuvinte, legea obligă pe ministru sĕ asculte părerea comunelor şi a representanţelor lor şi *sĕ ţină sémă* de dorinţa acestora.

Pentru cei dela „Bud. Hirl.“, firesce, dispoziţiunea acésta a legii este cum s'ar dice un fléc; valabilă pentru ei nu pare a fi, decât acea parte din § 2, care dice, că „stabilirea numelui oficial al comunelor cu mai multe nume... aparţine sferei de drept a ministrului de interne“. Ergo: hotărîrile numitelor representanţe comunale *„trebue nimicite din partea ministrului de interne,* fiind-că ministeriul responsabil trebue sĕ se îngrijéscă de respectarea şi esecutarea legilor“.

Cine sĕ se îndoéscă, că ministrul va procede intocmai şi va face pe placul şoviniştilor dela pressa maghiară? Căcĭ ce alta póte fi scopul legii dela 1898, décă nu maghiarisarea numelor tuturor comunelor, localităţilor, văilor, munţilor, rîurilor etc., ca numirile lor străvechĭ române, germane, slave sĕ nu mai reamintéscă esistenţa şi a altor popóre în ţĕrile acestea?

Tocmai aşa fiind revocăm încă odată în memoria Românilor de prin comunele şi localităţile unde formézĕ majoritatea, sĕ céră şi sĕ hotăréscă cu energiă şi unanimitate, ca numele oficial al comunei, ce locuesc, sĕ fiă acela, care a trăit şi trăesce în limba poporului. Este o datoriă naţională acésta, dela care a absenta nu-i este permis nimĕnui. Este apoi altă întrebare, décă puternicii dela cârmuire vor ţiné orĭ nu séma de dorinţa nóstră.

Din Transvaal.

Étă scirile mai nouĕ despre situaţia în Transvaal şi despre refugiarea preşedintelui Krüger:

Din Cape-Town sĕ depeşézĕ, că guvernul engles are de gând sĕ dea încurênd o proclamaţiă, în care va declara, că pacea domnesce érăşĭ în Africa de Sud şi va îndemna pe Burĭ, ca într'un anumit rĕstimp, ce li-se va acorda, sĕ depue armele. In cas contrar, ei nu vor mai fi trataţĭ ca combatanţĭ, ci ca rebelĭ.

In cercurile competente din Londra fuga preşedintelui Krüger nu se consideră a fi menită sĕ pue capĕt rĕsboiului anglo-bur. Buriĭ s'au hotărît sĕ urmeze lupta. Situaţia în Africa de Sud nu-i uşóră, deórece preşedintele Steyn a rĕmas acolo.

*

Scirea, că preşedintele Krüger e considerat ca prisonier la Lourenzo-Marqueze, a produs o mare impresiă la Paris. Pressa în unanimitate stigmatiséză Portugalia şi Anglia. Se speră totuşĭ, că Krüger nu va fi predat Angliei.

*

O telegramă cu data de 17 l. c. din Paris spune, că a produs veselie scirea din Lourenzo-Marqueze, că Krüger, preşedintele republicei Transvaal, *nu va fi impedecat de a pleca în Europa.* Ii este numai interdis de a comunica cu funcţionarii burĭ pe teritoriul portugez.

*

O telegramă din Lissabona anunţă, că guvernul portugez a telegrafat guvernatorului din Mozambic, ca sĕ permită călĕtoria preşedintelui Krüger. Guvernatorul trebue însĕ sĕ se asigure, că Krüger călĕtoresce spre Europa şi după aceea sĕ ia tóte mĕsurile până la îmbarcarea lui Krüger, garantând în acelaşĭ timp siguranţa şi tratamentul respectuos al acestuia.

*

Scirĭ din Bruxelles arată, că tóte cabinetele sunt de acord *sĕ considere pe Krüger ca fugar politic şi-l vor proteja ca atare.* De aceea este esclusă ideia predărei lui Angliei.

*

O telegramă din Pretoria anunţă, că generalul englez Macdonald a făcut Joia trecută prisonierĭ, 800 Burĭ cărora le-a luat trei tunurĭ şi adecă în apropierea localităţei Wynburg.

ULTIME SCIRI.

Viena, 17 Septemvrie. Majestatea Sa împĕratul s'a reîntors adĭ dela manevrele din Galiţia şi s'a dus la Schönbrunn.

Londra, 17 Septemvrie. Retragerea treptată a trupelor rusescĭ din Peking s'a început la 11 l. c. Cincĭ regimente au fost retrase deja. Trupa ruséscă în Peking consta din 8000.

Bruxella, 17 Septemvrie. Marile puterĭ au decis sĕ demoleze porturile din Taku şi sĕ interdică pe timp de dece anĭ furnisarea de arme pentru China.

Haga, 17 Septemvrie. Agenţia „Reuter“ e informată, că guvernul olandes a însciinţat telegrafic pe consulul sĕu din Lorenzo-Marqueze sĕ comunice lui *Krüger*, că guvernul olandes este aplecat a-i pune la disposiţiă un vapor pentru a călĕtori în Olanda.

Dresda, 17 Septemvrie. Prinţul Albert de Saxonia, care a participat erĭ la un prând familiar în *Pilnitz*, întorcêndu-se la cuartir cu trăsura, caii s'au spăriat şi prinţul a cădut aşa de nenorocos din trăsură, încât în urma rănilor grave a murit nóptea la órele 12.

DIVERSE.

Romanul unui preot grec. Din Constantinopol se scrie: Cu câteva dile înainte, la ţĕrmurul Bosforului, tocmai într'un loc, unde se obicinuia a petrece peste vară lumea cea mai alésă europénă şi turcéscă, valurile aruncară la mal un cadavru. Era cadavrul unui tinĕr preot grec. Mânile şi piciórele lui erau legate şi era clar, că nenorocitul cu intenţiune a fost aruncat în Bosfor. De jaf n'a putut fi vorba, căcĭ în buzunare s'a aflat orologiul lui de aur şi portofoliul cu câte-va lire de aur şi la mangete nasturĭ de aur. Mai e caracteristic, că cadavrul cel puţin o sĕptĕmână a stat în apă, fără a se fi sciut de urma tinĕrului preot. Prin cercetare s'a constatat, că preotul tinĕr, care avea un esterior estraordinar de atrăgător, şĭ-a atras amorul unei Turcóice fruntaşe, cu care timp de patru lunĭ a stat în relaţiunĭ. Acésta i-a causat sórtea.

Cel mai mare pariu (rĕmăşag) în alegerĭ. In New-York face mare sensaţiă o prinsóre în alegerĭ, care întrece pe cele de până acuma. Richard Croker se prinse cu W. Wormser pe 80.000 contra 200,000 coróne, că candidatul democrat va fi ales. Croker prevestì lui Bryan o majoritate de 80.000 de voturĭ în New-Yorkul mare, însĕ lumea consideră acéstă prorocire ca o manevră de alegerĭ. Croker a mai făcut şi alte pariurĭ în rĕsboiul din Roosevelt, unde învingerea lui Van-Wyk îl costă 200,000 lei! Décă Bryan va câştiga, atuncĭ şi Croker se va retrapa de perderea suferită la 1898.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Septemb. 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.05
Renta de coróne ung. 4%	90.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.30
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	98.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.15
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	162.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	142.50
Renta de argint austr.	97.65
Renta de hârtie austr.	97.30
Renta de aur austr.	116.45
Losurĭ din 1860.	131.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.11
Acții de-ale Băncei ung. de credit	677.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	661.75
Napoleondorĭ	19.31
Mărcĭ imperiale	118.27½
London vista	242.05
Paris vista	96.22½
Rente de coróne austr. 4%	97.85
Note italiene	90.40

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Septembre 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.08	Vênd.	19.12
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleondorĭ.	Cump.	19.26	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1900.

Budapesta — Predeal — Bucuresci.

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10 —	10. —			2.10	pl. Viena . . . sos.		1.50	7.20	1.50	6.20
8.30	6 50		5.45	9.15	Budapesta		7.10	1.10	7.50	6.20
11.21	8.46	5.10	9.27	11.12	Szolnok	7.16	3.92	11.12	5.32	3.25
1.33	10.38	8.00	11.33	12.47	P.-Ladány	4.36	12.54	Arad	3.56	1.12
3.42	11.56	7 22	1.48	2.11	sos. Oradea-mare pl.		11.04	8.18	2.38	11.36
3.58	12.16	12.20	2.06	2.18	pl. sos.	7 11	10.44	8.08	2.31	11.17
4.38	12.46	1.15	3.03	2.50	Mezö-Telegd	6.21	10 7	Maria-	2.01	10.42
5.20	1.26	2.21	3.45	3.26	Rév	5.26	9.32	Rodna	1.34	10.08
5.43		2.57	4 06		Bratca	4.51	9.11	7 30		9.50
6.31	2.16	4.00	4.53	4.16	Ciucia	3.25	8.37	7.28	12.52	9.19
7.16	2.49	4.59	5.32	4.52	B.-Huiedin	5.41	7.55	Pisci	12.20	8.37
8.06		6.13	6.24		Ghârbău	4.01	6.54			7.37
8 33	3.50	7.04	6 59	5.55	sos. Clușiu pl.	3.00	6.13	6.05	11.01	7.—
8.50	tr. prs. 4.20	8.40	Tr. acc.	6.11	pl. sos.	2.54	12.07	5.45	10.46	6.45
9.07	4.41	9.09	Comunicație direct Bpesta Arad-Predeal.	6.27	Apahida	5.02	11.45	Comunicat. dir. Buc., Pred., Braș., Teiuș, Arad, Bpsta		6.27
10.14	5.53	10.40		7.26	Ghiriș	3.40	10.24		8.54	5.12
10.44	6.24	11.25		7.50	Cucerdea	11.8	9.53			4.43
10.56	6.33	11.40		7 52		8.04	9.43		8.49	4.33
11.03	6.40	11.49			Uiuóra	2.58	9.37			4.27
11.12	6.48	11.59			Vințul de sus	2.51	9.30			4.20
11.34	7.11	12.29		8.16	Aiud	2.29	9.07		8.23	3.59
11.52	7.32	12.55		8.32	sos. Teiuș pl.	2.07	8.45	3.33	8.06	3.38
12.24		1.30	11.45	8.37	pl. sos.	1.42		3.18	8.00	3.02
12.53	Dela 1 Iunie circulă Duminecă și în serbătorĭ gr. or. precum și în fie-care Joia dela Brașov la Sinaia.	2.07			Crăciunel	1.09				2.36
1.02		2.26	12.28	9.04	Blasiŭ (ungh. Târnavei)	12.58		2.52	7.35	2.21
			12.29	9.05		12.56		2.51	7.34	2.26
1.14		2.36			Blașin	12.49				2.16
1.45		3.14		9.31	Micăsasa	12.11			7.08	1.44
2.01		3.33	1.05	9.43	sos. Copșa-mică pl.	11.50	Circulă Viner'a Predeal-Brașov	2.16	6.56	1.25
2.15		3.48	1.07	9.47	pl. sos.	11.14		2.14	6.50	1.06
2.33		4.08		10.01	Mediaș	10.55			6.37	12.49
3.04		4.45	1.43	10.25	Elisabetopol	10.24		1.42	6.16	12.18
3.40		5.27	2 08	10.53	Sighișóra	9.45		1.14	5.49	11.40
3.47		5 47	2 15	11 —		9.35		1.07	5.42	11.33
4.05		6 08	2.29	11.14	Hașfalĕu	9.12		12.53	5.28	11.16
5.35		7.54	3 31	12.26	Homorod	7.44		11.54	4.23	10.03
6 13		8.32		12.58	Agoștonfalva	7.03	4.51		3.50	9.22
6.43		9.09	4.16	1.16	Apața	6.38	4.20	11.11	3.35	8.57
7.16		9.40		1.35	Feldióra	5.58	3.32		3.15	8.27
8.—		10.25	5.07	2.09	sos. Brașov pl.	5.08	2.10	10.26	2.45	7.48
3.55	6.40	11.—	5.14	2.19	pl. sos.	9.27	6.58	10.14	2.18	5.00
4.40	7.30	12.26	5.56	3.01	Timiș	8.47	5.57	9.36	1.42	4.05
5.10	8.00	1.11	6.26	3.31	Predeal	8.20	5.11	9.12	1.12	3.32
11.55	10.05 Sinaia	8.05	11.10	9.10	sos. Bucuresci pl.	3.05		5.40	9.15	7.50

Sepsi-St.-Georg – Ciuc-Gyimes – (Palanca).

Tren mixt					Tren mixt		
5.19	8.50	3 15		Brașov	8.25	1.51	6.48
4.58		2 27		Cezdi-Oșorheiu	8.53		6 50
7.10	11 05	4.57		Sepsi-Sângeorgiu	6.30	12.05	4.31
7.54	11 57	5 41		Malnaș	5.48	11.24	3.47
8 14	12 22	6.01		Băile Malnaș	5.36	11 12	3.35
8 57	1.09	6 43		Băile Tușnad	4.53	10.30	2.48
9 18	1.32	7 08		Tușnad	4.36	10 14	2 31
10.39	3.00	8.17		Ciuc-Sereda	3.20	8 56	1.08
1 35	5 57	sos.		Ciuc-Gyimeș	pl.	5.40	9.50

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tr. prs.	tr. dpr.	tr. prs.	tren	mixt		tr. prs.	tr. mixt	tr. dprt.	tren de persón.	
2.21	4 43	11.30		7.10	pl. Copșa mică . sos.	6.25	9.32	3.25		12.35
3.50	6.36	12.58	7 52	8.50	Ocna	5.07	8.08	1 50	3.29	11.01
4.12	7.04	1.20	8.18	9.15	sos. Sibiiu pl.	4.40	7.41	1 21	3.—	10.30
tr. mxt.		tr. mixt								tr. mixt
4.33	Comunică Numai Marța și Vinerea	2.—	Circulă din 15 Maiŭ – în 15 Sept.		pl. Sibiiu sos.		7.33	Circ. Marța și Vinerea	Cir. din 15 Mai—15 Sep.	8.57
5.23		2 54			Tălmaciu mare		6.45			8 04
6.15		3.59			Avrig		6.01			7.15
8.34		6.35			sos. Făgăraș pl.		3.32			4.25

Mureș-Ludoș — Bistrița

Tren mixt și de pers.				Tr. mixt și de pers.		
4.—	9.06	4.25	Mureș-Ludoș	6.49	7.30	Sâmb. circulă
5 01	10.29	5.39	Zău	5.52	6.35	
6 57	12.48	7.19	Țagu-Budatelic	4.10	4.54	9.44
7.55	1.55	Bal[illegible]	St. Mihaiu de câmpie	Numai	3.44	8.46
8.47	3.02	6.35	Lechința	Marțe,	2.48	7.43
9 24	3.52	C[illegible]	Ș.-Măghiăroș	Viner, Dumin	2.05	6.52
10.14	4.55	Marța	Bistrița	circulă	1.16	5.55

(Numai Lun., Joi și Sâmb.)

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

1.40	8.10	3.16	9.00	pl. Cucerdea . . sos.	7.42	2.38	8.30	12.31
2.32	8.51	3.57	9.42	Ludoș	6.59	1.55	7.37	11.23
3.29	9.40	4.44	10.30	Cipĕu	6.24	1.19	6.51	10.39
4.32	10.30	5.34	11.22	sos. Oșorhei pl.	5.30	12.25	5.43	9.30
4.50	10.42	5.45		pl. sos.		8.36	5.04	9.15
6 19	12.16	7.14		sos. Regh.-săs. . . pl.		7.15	3.30	7:54

Ghiriș — Turda

7.33	10 50	6.—	10.23	Ghiriș	5.05	7.—	3.20	9.12
7.55	11.12	6-27	10.45	Turda	4.45	6.40	3.00	8.52

Dej — Bistrița.

9 50	7 24	Dej.	6.48	3 [illegible]5
10.49	8.30	Beclean	5 58	2.25
12.50	9.56	Bistrița	4.29	12.55

Sibiiu — Cisnădie.

5.30	2.15	8.25	pl. Sibiiu s.	7.10	3 55	10.9
5.42	2.27	8.37	Selemb. „	6.57	3.42	9.56
6.06	2.51	9.13	s. Cisnăd pl.	6.36	3.21	9.35

Clușiu — Zălau.

7.25	4.38	Clușiu	5.45	9.29
7.48	5.25	Apahida	5.26	9.07
8.52	6.41	Gherla	3.42	7.38
9.14	7.07	Dej	3.57	7.03
9.38			3.42	
1.56		Zălau	10.45	

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

Tren mixt			Tren mixt	
3 22	11.10	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.40	Hașfalĕu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Alba-Iulie — Zlatna.

4 37	9.40	4 36	Alba-Iulia	7 22	11.01	6 16
7.28	12.25	7.47	Zlatna	5.—	8.22	3 50

Brașov — Zêrnești

8.35	5.10	9.15	Brașov	7.27	1.32	8.34
9.57	6.12	10.07	Rêșnov	6.31	12.41	7.47
10.28	6.43	10.38	Zêrnești	6.00	12.05	7.20

Timișóra — M.-Rodna-Lippa.

3.20	9.05	3.15	Timișóra	7 50	1.05	7 20
7 08	12.43	6 37	M.-Rodna	4.00	9 51	3 32

Brașov — Chezdi-Oșorheiu

5.19	8.50	3.15	pl. Brașovŭ . . sos.	10.04	8.25	1.51	6.48
5.53	9.33	3.50	Prejmerŭ	9.34	7.55	1.21	6.10
6.35	10.31	4.34	Sepsi S. Georg.	8.47	7.04	12.30	5.06
6 50	10 49	4.52		În serbăt. dela 1 Iul. p. la 15 Sp.	6 49	12.15	4.51
8.03	12.33	6.05	Covasna		5.37	11.01	3.16
8.53	1.37	6.50	sos. C.-Oșorheiu . pl.		4.58	10.22	2.27

*) Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor, sunt a se cetĭ de sus în jos; cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numeri încuadrațĭ cu linii mai negre însemneză órele de nópte. — Semnul ←——▷ arată cu signe direcției, încătrău merge trenul.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.